

ANDREI CIURUNGA

**LACRIMI
PENTRU
BASARABIA**

1940 – 1995

Editura CUCUTENI

ANDREI CIURUNGA
LACRIMI PENTRU BASARABIA

Domnului
Tudor Gurgoci
cu prietenie

BASARABIA
Andrei Ciurunga
6 x 2002

ANDREI CIURUNGA

LACRIMI PENTRU BASARABIA

ANDREI CIURUNGA

LACRIMI
PENTRU
BASARABIA

EDITURA CUCUTENI

1995

ISBN : 973-96731-6-3

LACRIMI PENTRU BASARABIA

EDITURA CUCUTENI

1991

„Adevăr zic vouă:
de vor tăcea aceștia, pietrele vor striga.“

Iisus

Cartea de față reprezintă o parte din scrierile mele de-a lungul a 15 de ani de detenție — și se constituie ca un prim pas al Basarabiei noastre în anul 1991, când suntem în pragul unei schimbări de vârstă.

Principalele cicluri ale acestei colecții au apărut în volumul „Cântec de dor și de război” (Editura „Basarabia”, Iași, 1984), „Cântec de război” (Editura „Basarabia”, Iași, 1984), „Cântec de război” (Editura „Basarabia”, Iași, 1984) — volume pentru care am fost condamnat în 1950 de către Tribunalul Militar din București la patru ani muncă silnică. Erau vremurile în care „canta” împotriva păcii, contra războiului și în favoarea libertății.

A doua condamnare (18 ani închisoare) a fost pronunțată în anul 1958 de către Tribunalul Militar din Iași pentru scrierile scrise în prima detenție, la Canalul Dunării — Marea Neagră.

Celelalte cicluri ale plachetelor au fost scrise în perioada de libertate și au fost publicate în revistele „Cântec de război” și „Cântec de război”. În anul 1984, după 25 ani de detenție, am apărut în presa vremii, până în prezent, în anul 1991, în revista „Cântec de război”, în numărul 1, pe pagina 1.

Cartea de față reprezintă o parte din scrierile mele de-a lungul a 15 de ani de detenție — și se constituie ca un prim pas al Basarabiei noastre în anul 1991, când suntem în pragul unei schimbări de vârstă.

A.C.

București, aprilie 1991

Argument

Cartea de față însumează o parte din versurile scrise de-a lungul a 55 de ani de istorie — și se constituie ca un prinos adus Basarabiei natale, în anul când autorul împlinește trei sferturi de veac.

Primele două cicluri ale acestei culegeri au apărut în volumul „Cântece de dor și de război“ (Chișinău, februarie 1944), semnat Robert Cahuleanu pe-atunci — volum pentru care am fost condamnat în 1950 de către un tribunal militar din București la patru ani muncă silnică. Eram socotit „criminal împotriva păcii“, conform unui aliniat al legii criminalilor de război.

A doua condamnare (18 ani temniță grea) a fost pronunțată de-un tribunal asemănător în anul 1958, pentru versurile scrise în prima detenție, la Canalul Dunăre — Marea Neagră.

Celelalte cicluri ale plachetei nu au nevoie de lămuriri, ele înfățișându-se de la sine. Mai trebuie consemnat faptul că unele versuri din pribegie, scrise până la tragicul „23 August eliberator“ au apărut în presa vremii, până a nu fi apucat să intrăm în lunga vacanță spirituală, încheiată prin revoluția din 1989.

Cititorul este rugat să privească paginile de față ca pe-o mărturie de lungă așteptare și neobosită nădejde, consemnată liric vreme de peste o jumătate de secol și adusă celor de față și viitori de către un martor al apărării, care n-a avut la îndemână altă putință de-a supraviețui decât un vârf de creion, iar în închisori nici atât.

A.C.

București, aprilie 1995

Cartea de față prezintă o parte din viața scrisă
de-a lungul a 75 de ani de viață — și se compune din
un număr de articole publicate în diferite reviste și
cărți de timpuriu.

Prin aceste articole cititorul este prezentat cu
o parte din viața de familie și de activitate profesională
a lui Ștefan Ștefănescu, care a fost unul din
cele mai active și originale personalități ale
generației sale.

A doua parte a cărții este dedicată
unor momente din viața profesională în anul 1938 pentru
cazurile deosebite în grădina de copii de la
Școala „Măria”.

Cartea prezintă și caracterul și un număr de
câteva momente din viața de familie și profesională
a lui Ștefan Ștefănescu, care a fost unul
din cei mai activi și originali personalități
ale generației sale.

Cartea este însoțită de câteva pagini de
prezentare de familie și profesională
a lui Ștefan Ștefănescu, care a fost unul
din cei mai activi și originali personalități
ale generației sale.

A.C.

București, aprilie 1952

„ÎN ȚARA LUI ROȘ ÎMPĂRAT“

În Basarabia, sub ocupație 1940—1941

Cartea 14 din 1940

În țara lui Roș Împărat

În țara lui Roș Împărat
durerea se culcă cu trupul în pat,
durerea se suie cu sufletu-n cer.

Demult, un Copil de dulgher
a spus: Să fugiți de păcat
și de țara lui Roș Împărat.

Acolo de unde răsare lumină
rotundă ca mingea și plină,
acolo tristețile lumii se zbat.

Acolo durerea și sângele-i vinul —
și sângele-l hem și veninul,
în gheara lui Roș Împărat...

Cahul, 14 iulie 1940

Elegie

Prietenii cu care altădată cântam
ca un vis au trecut peste Prut.
Fata pe care și prin somn o iubeam
s-a sfârșit peste plai... M-a durut.

Opinci de pribeag în picioare n-am pus,
după ei n-am plecat, n-am să plec.
Ca un stâlp am rămas în pământul supus.
— Vultur iute n-am fost. Pasul cui să-l petrec?

Nici nădejdi să-i mai văd nu mai am. Nu-i nimic,
voi trăi mai departe lângă lut, lângă vis,
voi cersii alinare din frunză, din spic,
voi fura tinerețea din crinul deschis.

Noptile nu-mi vor mai spune povești, —
nu sunt copil, n-am să plâng.
Doine de dor, românești,
în suflet, în ochi am să strâng.

Și anii vor trece... Îmi vor bate la geam
cândva, prin amurguri, salcâmi de lut,
dar fata pe care și prin somn o iubeam
nu va ști cât de mult, cât de mult m-a durut.

Cahul, 20 iulie 1940

Mi-e dor

Mi-e dor de ochii care-au scris minuni
în sufletul bătut de vijelii.
Mi-e dor de stele limpezi, argintii,
plecate leneș peste rugăciuni.

Curând păduri de brad vor tremura
pierdute lângă toamnă, lângă vis.
S-or scutura corole de narcis
înzăpezind livezi de catifea.

Și sânge gros, de lună, lângă cer
va răscoli adâncuri de cleștar.
Va prohodi o doină din altar
și va țipa o cucuvea de fier.

Mi-e dor de tine, codru haiducesc,
mi-e dor și nu știu când te-oi mai vedea.
— Cine-a râvnit la fericirea mea?
Mi-e dor de tine, suflet românesc...

Cahul, 2 august 1940

Confesiune

Am crescut din negură și vânt,
să mă răzvrătesc aici mereu...
Mă credea pământul Dumnezeu,
iară cerul mă credea pământ.

Gloata mă văzuse fulgerând
peste lume, peste stele, peste vis.
Toată tinerețea de narcis
mi-am legat-o lângă lujere de gând.

Tot ce n-am putut să iau — am dat.
Tot ce n-am putut să dau — mi-au smuls.
Sunt sătul de tine, cântec mulș
dintr-un uger de lumini și de păcat.

Am să-ncep să strig după dreptate,
mâini străine mi se strâng de gât.
Moldovenii mei, de-atât urât,
m-or urma cu buzele-nsetate.

Cu pământul nu știu să mă leg,
dar mă cheamă glasul strămoșesc —
și mi-e dor de steagul românesc,
să-l cuprind și să-l sărut întreg.

Tartaul de Salcie
(Cahul), 2 septembrie 1940

Acolo, departe...

Acolo, departe, pe munții verzui,
o parte din sufletul meu a rămas.
Trecutul, cu toate nălucile lui,
din frunze de foc îi dă glas.

Tristețea, hrănită cu visul de azi,
acolo se duce când fuge din piept
și crește troițe alături de brazi.
— De-acolo, de-acolo mereu o aștept.

Și luna mai trece și-acuma pe cer
cu sufletul, sufletul dus...
Se-aprind luminițe de dor și de ger
în suflet, în gând, în Apus.

De-acolo veni-va supremul Atunci
și ultimul iureș în piept,
când țara, trezită, va crește prin lunci.
De-acolo, de-acolo mereu o aștept...

Tartaul de Salcie
(Cahul), 2 octombrie 1940

Țară

Țară, țară fără Dumnezeu,
ca Sodoma mâine vei pieri.
Cerul va cădea pe sânul tău,
cerul fără Dumnezeu te va trăsni.

Oare holdele bogate care-ți cresc
cine ți le saltă — juvaer?
Ochii noștri slabi când rătăcesc,
către cine scapără la cer?

Țară, țară, mamele când plâng,
cine le sărută visul greu?
Stelele de sânge când se frâng,
încotro se prăvălesc mereu?

Țară, țară, tremură pe văi
vorba care mâine s-o-implini:
cerul va zdrobi umerii tăi,
cerul fără Dumnezeu te va trăsni!

Tartaul de Salcie
(Cahul), 20 octombrie 1940

Să cântăm

Să cântăm, să cântăm luminați pentru Mâine,
de-aicea, din fundul abisului.
În întâmpinarea împlinirii visului
să ieșim cu sare și pâine.

Să cântăm izbucnind tinerește la soare,
să nu ne-nchinăm la ziua de azi.
Mâine, mâine vor crește brazi
din visuri, din frunți, din răzoare.

Așteptați, așteptați, vă dau sânge și slavă,
și gura, și gura cu voi mi-o-nfrățesc.
Cântecul meu pentru voi îl pornesc:
așteptați — nu gustați din otravă!

Eu sunt vifor — și vorbe de vifor vă spun:
să cântăm, să cântăm pentru mâine
și să ne pregătim cu sare și pâine,
în întâmpinarea visului bun...

Tartaul de Salcie
(Cahul), 27 octombrie 1940

Mai am puțin

Mai am puțin, mai am puțin până la moarte,
și n-am să văd frumoasa întâlnire
pe care-au scris-o veacurile-n carte
și nimeni încă nu i-a dat cetire.

Eu v-am chemat să-ntâmpinăm Minunea,
basarabeni cu răzvrătiri de piatră,
să vă-ncălziți pe buze rugăciunea
și să vă fierbeți sângele pe vatră.

Eu vă cunosc, vă știu privirile senine,
basarabeni încremenți în stâncă.
Vă bate inima prin țările străine —
dar inima vi-i românească încă.

Mai am puțin, mai am puțin până la moarte
și-n gheara morții mă frământ și sânger.
Chiar dacă cerul azi ne va desparte,
eu tot mă-ntorc la voi — mă schimb în inger.

Arhanghel viu, cu foc și cu putere,
am să cobor din cer, cum spune mitul,
și pentru marea voastră înviere
am să ridic de pe mormânt granitul...

Tartaul de Salcie
(Cahul), 23 decembrie 1940

Ca mâine

Ca mâine vor bate tobele iar,
ca mâine vor râde holdele de pâine,
și Nistrul, și Nistrul va sta la hotar,
ca mâine, ca mâine...

În ochi s-or aprinde luceferi vioi,
stejarii vor strânge cu brațele cerul —
ca mâine, ca mâine veni-va la noi
Copilul — Dulgherul.

Nu soare, nu vis, nu minune,
ci suflet din sufletul dus
va crește pe buze de foc rugăciune
adusă cu drag din Aspus.

Ca mâine pe plaiuri un chiot va sta
și-n ochi s-or aprinde credințe de câine —
și holde, și holde din nou vor cânta,
ca mâine, ca mâine...

Tartaul de Salcie
(Cahul), 3 mai 1940

Fiți gata!

Gătiți-vă de marea sărbătoare
pe care morții noștri-o pregătesc.
Cu fiecare trăsnet care moare,
hotarele pământului sporesc.

Din ce în ce mai dur și mai aproape
se-aude glasul țării clocotind.
Îl prind în taină văi adânci și ape
și creștele de stejari îl prind.

Războiul urlă colo-n băătăură
și granița se clatină mereu.
Atâtea luni de plâns și de ură
se prăbușesc scrâșnind în jurul meu.

Curând vom strânge-n brațe tricolorul
și fruntea noastră va zvâcni spre cer
când, înfrățit în cântece, poporul
își va ciopli istoria din fier.

Gătiți-vă de marea sărbătoare
și puneți flori în suflet și-n grădina.
Cu fiecare trăsnet care moare
ni se ridică fruntea spre lumină.

Eu nu vă mint: curând va bate ceasul
când ochii noștri s-or umplea de soare
și vom simți mai dârz pe glie pasul.
— Gătiți-vă de marea sărbătoare!

Tartaul de Salcie
(Cahul), 9 iulie 1941

„NU-ȚI VIS LA CARE JERTFA
SĂ NU SOIE...”

Versuri de război
1941—1944

— Gândurile de mare război
— Gândurile de mare război
— Gândurile de mare război
— Gândurile de mare război

Primi de Ziari
1941-1944

Recenzi pentru eroii război

„NU-I VIS LA CARE JERTFA SĂ NU SUIE . . .“

Versuri de război
1941—1944

Et, pierdută, se-va căuta în viață,
cu înaltă inimă pentru viața lor,
și în viața lor ca un chip de viață,
ceal să se în viața lor.

Et, pierdută, se-va căuta în viață,
cu înaltă inimă pentru viața lor,
și în viața lor ca un chip de viață,
ceal să se în viața lor.

Et, pierdută, se-va căuta în viață,
cu înaltă inimă pentru viața lor,
și în viața lor ca un chip de viață,
ceal să se în viața lor.

Recviem pentru eroii căzuți

Miluieste, Doamne, pe eroii care
au căzut în luptă pentru crucea Ta
și aprinde-n ceruri pentru fiecare,
candelă de veghe — câte-un pui de stea.

Inimile bune, frânte pe vecie,
fă-le să răsară printre grâne — maci.
ochii lor ca zarea, risipiți în glie,
în cicori albastre, Doamne, să-i prefaci.

Ei, plecați acolo, de-au căzut în gloată,
au făcut-o numai pentru visul lor,
să le fie țara ca un chip de roată,
cerul să le fie mai strălucitor.

Și țărâna gropii fă-le-o mai ușoară,
noptile cu lună să le ducă dor,
asfințitul verii când o fi să moară
să se plece-n fața nemuririi lor.

Miluieste, Sfinte, sufletele bune
duse sus acolo, lângă Tine, lin —
și-mplinește visul lor din rugăciune:
fă-le țara, Doamne, cât un brad. Amin.

Despărțire

Plecarea mea, domniță, n-o mai plânge,
ni-e scris așa, să nu putem muri.
Pe Dumnezeu dacă-l purtăm în sânge
cu sângele pe câmp l-om risipi.

Și îngerii din dreapta noastră bună
vor tremura pe flori ca un oftat,
plânși de zefiri și poleiți de lună,
când dreapta noastră ne va fi lăsat.

Pe câmp, acolo, n-o să fie moarte
ci iureș doar și zbor întinerit,
să crească țara mare cât un mit,
așa cum scrie-a veacurilor carte.

Nu plânge, fată. Dorul de moșie
ni-e strâns în ochi ca focul în amnar —
și-o să ne-ntoarcem toți de la hotar,
acum — sau poate-n altă veșnicie.

Cântec pentru moarte

Plimbă-mi-se fată
mândră pe colnic,
plimbă-mi-se, cată
cruce de voinic.

Ierburile grase
l-au înfășurat,
holdele măncase
doine-au murmurat.

Fruntea ca de stâncă
s-a schimbat în fum,
rana lui adâncă
nu-l mai doare-acum.

Plimbă-mi-se fată
trasă prin inel,
plimbă-mi-se, cată
trup de voinicel.

Alb, potirul lunii
s-a vărsat din nori,
taina rugăciunii
crește lângă flori.

Unde mi-i flăcăul,
cine mi l-a frânt?
Ochii lui cât hăul
s-au făcut pământ.

Clopote și toacă
nu i-au fost bătând,
groapa lui săracă
n-o va ști nicicând.

Și când toamna sură
va cădea așa,
plugu-n arătură
fruntea-i va crăpa.

Scrisoare de departe pentru Gi

Eu știu că plecarea mea te-a durut
cum îl doare pe orb când îl mușcă lumina
și că sufletul tău a strigat răzbătut
ca un miel înjunghiat care-și caută vina.

Eu știu că în urma plecării târzii
ai rămas fără vis ca un pom desfrunzit,
culegând de pe străzi amintirile vii
să le culci lângă dor, să le scoli pentru mit.

Și tristețea din ochii cu clipătul des
va mocni ca o stea după spuza de nor,
ciobănind turme mari de tăcere la șes,
legănând cântec lin, slove dragi, zvon ușor.

Murmura-vor salcâmi la voi în curând,
scutura-se-vor șiruri înalte de plopi,
și tu chipul meu trist îl vei cere plângând,
să-l îngropi lângă dor, pentru mit să-l dezgropi.

În tranșee, culcat peste sânge și glod,
eu voi prinde din zborul de pasăre semn:
poate-o fi să mă-ntorc, sănătos sau schilod,
poate o fi să rămân sub o cruce de lemn.

N-o vei ști... Câte cruci n-au rămas după noi...
Ai să-ncerci s-o găsești, dar va fi în zadar,
și-ai să mângâi salcâmi pe drum înapoi,
legănând cântec lin, slove dragi, zvon amar...

Va fi toamnă târziu și eu știu c-ai să plângi,
ai să vrei fruntea mea s-o dogori cu-ai tăi stropi,
și din tot ce-a fost vis aur mult ai să strângi,
să-l îngropi lângă dor, pentru mit să-l dezgropi...

Cântec de pe front

Stăm în tranșee tupilați, mărunți,
ne frige soarele și sângele pe frunți
și zărilor, ah, zărilor obtuze
ne prăgătesc, în cioburi mari, obuze.

Ce-ți pasă ție, măi dușmane măi,
de fetele care-au rămas fără flăcăi,
de ochii mamei, care nu s-au mai zvântat,
de grâul nostru de pe câmp, nesecerat ?

Ce-ți pasă ție dacă-n țara mea
se-nchină doine lângă fiecare stea
pentru feciorii prăvăliți în hău
de glonte și de bocancul tău ?

Și ce te doare dac-ai înțeles
că fasul fetelor se-ncurcă tot mai des
și că prin iniștile-n care tropăși
noi am strâns cerul ochilor uciși ?

Stăm în tranșee tupilați, mărunți,
și gând întreg ne miruie pe frunți:
— Nu-i vis la care jerfta să nu suie,
cum Românie fără Nistru nu e...

Mama lui Ștefan cel mic

Copilul meu, acum, când te pornești
să te-nfrățești cu steagul, bărbătește,
ascultă două vorbe bătrânești
pe care maica ta ți le șoptește:

acolo unde zările se-nchid
și unde țipă gloanțele și tunul,
din pieptul vostru să-nălțați un zid,
ca să luptați cu miile — ca unul.

Acolo unde morții n-au murit,
pe câmpul de rugină și de sânge,
tu să te bați cu pieptul oțelit
când ochiul țării lângă tine plânge.

Iar brațul tău, atunci când va lovi,
în urma lui nici praf să nu rămâie
iar dacă-n lupta dreaptă vei muri,
să știi că moarte mai frumoasă nu e.

Ci eu, în pacea serilor de toamnă,
te-oi aștepta cu florile din vale
și de-oi vedea că sufletul mă-ndeamnă,
am să pornesc încet să-ți ies în cale.

Și s-or întoarce mulți luptași acasă,
dar eu te-oi aștepta numai pe tine,
cu ochii duși pe zarea luminoasă
și cu nădejdea mai fierbinte-n mine.

Iar când, în nopțile de iarnă, grele,
va bate vântul poarta din ogradă
ori crengile de pe copaci, cu jele,
îmi vor lovi fereastra dinspre stradă,

eu voi sări adesea prin troiene
și te-oi căta, și te-oi striga la mine,
dar lacrimi mari mi s-or opri pe gene
și m-oi întoarce-n casă fără tine.

Târziu, când altă primăvară nouă
o să-nflorească grădinița toată,
eu, scuturându-mi ochii mari de rouă,
am să-nțeleg că nu vii niciodată.

Și n-o să-mi pară rău. Eu știu că țara
cu flori de crin îți va sfinți mormântul —
și o să-mi pară mai frumoasă primăvara
și mai răcoritor pe frunte vântul.

Acuma — pleacă: mergi cu bărbăție,
În calea ta dușman să nu rămâie,
și chiar de-o fi să cazi în bătălie,
să știi că moarte mai frumoasă nu e...

Decor

Gară mică. Vreme de război.
Trei soldați și patru plopi veghează.
Frig albastru, destrămare și noroi
sub cupola lunii, trează.

A țipat un tren. A plâns o fată.
N-a venit iubitul. Trenul pleacă.
Numai toamna, numai viața-i vinovată.
Mâine alte trenuri o să treacă.

Păclă fumurie. Felinare.
Grea și udă, tropăie bocanca.
Străjuind, soldatul Gheorghe Floare
se gândește — luminiș — la Anca.

Un cioroi sub streășină se strânge,
poate vrea grăunțe și furnici.
Miroase aerul a fum și-a sânge
de mulți răniți câți au trecut pe-aici.

Un acar înjură și se duce.
Frig albastru, destrămare și noroi.
Nici un cântec, nici un zbor, nici o răscruce.
— Gară mică... Vreme de război...

În noaptea asta

În noaptea asta crucile-s mai albe
și luna-i mai aprinsă și mai pură.
Argint de stele, răsfirat în salbe,
a troienit frunzare de răsură.

În noaptea asta gândurile-s pline
de zvonul amintirilor de-acasă,
când sufletul se scoală din ruine
și cată cer netulburat — să iasă.

În noaptea asta frații ne-au căzut
cum cad sub coasă spicele de soare
pe care mamele le strâng în mers tăcut
și fetele le culcă pe fățare.

Frânturi de doine strânse de prin sat
își fac prin amintire drum îcoace
și fluieriele stânei, pe-nserat,
incep să crească line peste pace.

Mâini dragi de mamă fruntea ne-o sărută
și mândrele ne cheamă prin zăvoi
să prindem mlădierea lor de ciută...
— În noaptea asta satu-i lângă noi...

Cântec pentru Basarabia

Țară cu pridvoare și cu prune brune
care dorm în ochii puși pe rugăciune,

cine-a frânt în tine ascuțiș de sabie
să te plece altor steaguri, Basarabie?

Ruptu-te-au dușmanii, datu-te-au la câini,
iezii din privire să ți-i culci în mâini.

Pletele să-ți fluturi noaptea pe sub stele
când își umple Nistrul ochii cu mărele.

Țară cu domnițe — tremur între gene —
albe ca lumina strânsă din poiene,

unde-au fost arcașii, unde-au fost plăieșii,
când le-au scos în târguri trupul, megieșii?

Frunză, frunzișoară verde de sulfină,
crucea se ridică, troița se-nchină.

Plugul între brazde răscolește sânge,
vântul dacă bate, plopul nu mai plânge.

Țară, țăruleană limpede ca Prutul,
lasă-mă să-ți mângâi rana cu sărutul...

Eu i-am văzut

Eu i-am văzut plecând de prin cătune
și de prin sate picotind în văi.
Purtau în ochi sclipiri de zări mai bune
și-n piepturi ciocot tânăr de flăcăi.

Eu le-am văzut măicuțele bătrâne
înlăcrămate jos, lângă fântâni
și pruncii și nevestele române
cu mii și mii de băsmăluțe-n mâini.

Și-acum ei dorm prin grâu și prin secară,
așa cum adormeau de-atâtea ori
când se duceau la coasă-n miez de vară
și se trânteau pe maldărul de flori.

Ei dorm acum cu neguri în orbite
și niciodată n-au să mai revie
prin satele cu streșini înșorite
și prin belșugul holdei din câmpie.

Din frunză și din fluiere măiestre
ei n-or mai zice doinele de jale
și-au să le crească iarba sub ferestre
la casa lor din câte-un fund de vale.

Duminicile n-au să joace hora
și n-or mai sta la sfat lângă fântână,
să facă glume-n râsul tuturoră
și să mai prindă fetele de mână.

Ei dorm acum prin grâu și prin secară
și toți ai lor i-așteaptă și se-nchină,
plângând fierbinte-n fiecare seară,
să vină cei ce n-au să mai revină...

Agonie

A căzut rănit
într-un sat dușman.
Parc-au înflorit
maci pe Bărăgan.

S-a târât ușor
până sub un gard.
Temerile-l dor,
lacrimile-l ard.

Ochii cu lumini
se topesc încet.
Sângele prin spini
i s-a strâns — buchet.

Pieptul a strivit
scâncet dureros.
Brațul închircit
s-a-nchinat frumos —

și pe urmă — dus
fu peste hotar.
Dumnezeu de sus
l-a primit în dar.

Trupul doar i-a stat
jos, în sat dușman.
— Parcă s-au crestat
maci pe Bărăgan...

Cimitir

Dorm eroii somn ușor,
înșirând ca la paradă
frunți culcate lângă zbor,
brațe care-au fost să cadă.

Ard luceferi în castani
peste cruci, peste morminte.
Anii lor, frumoșii ani,
râd în hârci și oseminte.

Culcă toamna peste ei
doruri mari din sate-n tinse.
Faguri de nădejde, grei,
le trimit măicuțe ninse.

Dorm eroii somn ușor
înșirați lângă hotare.
Fete dragi în satul lor
ies în poartă, cată-n zare.

Mâine iarna va goni
rândunea și brumărică,
frunza nu va mai umbri
crucea care se ridică

Mâine, mamele vor da
lumânări și acatiste.
Fetele și-or scutura
ochii tineri în batiste.

Presărând pe sub umbrare
frunți culcate lângă zbor
— pietre albe de hotare —
dorm eroii... dorm ușor.

Te măriți noaptea, când o să-ți primăvesc
și-ți știu în cas, acolo să rămână,
când poartă în cas românească
o dușă și primăvesc cu stăru-n mână.

Luptăm de mult

Luptăm de mult... Din sângele fierbinte
ne-am învățat să dăruim cu sete.
Târâm în raniți pâine și morminte
și poate chipul trist al unei fete.

De multe jertfe ce-au cuprins hotarul
plâng toți Hristoșii goi pe la răscruce.
Pornim atacul iuți ca telegarul
și-l isprăvim cu căștile pe cruce.

Scântei țâșnite lung din baionete
aprind în noapte ruguri mari de stele.
Ne sunt amare buzele de sete
și armele ne dor pe la curele.

Puteri, ne dă țărâna asta crudă
pe care-o netezim ușor cu palma
și luminați de geana lunii, udă,
iubim și rugăciunea și sudalma.

Pe morții noștri cine-o să-i primească?
Nu-i sfânt în cer, acolo să rămână,
căci pentru țara asta românească
s-a dus și Dumnezeu cu arma-n mână.

Luptăm de mult... În raniți ducem pâine
și câte-un chip ocrotitor de fată —
dar pentru toate zorile de mâine,
vom birui... vom birui odată.

„ROSTOGOLITE PIETRE DE HOTARE“

Versuri din refugiu
1944—1950

De-un veac de vreme ne-am pornit la drum,
priviri semețe sufletul ni-l sapă
și zările perdelelor de fum
ne-ntind oțet când însetăm de apă.

Străini, cu câte-o ciutură de dor,
ne-am rupt de-acasă ca din crâng o floare,
visând salcâmi ce-au rămas și mor
încovoiați spre prispele cu soare.

În pași simțim topindu-ni-se plumb,
ne-acoperă poclăzi basarabene
și-n infinitul foșnet de porumb
ne umezim noptaticele gene.

De-un veac de vreme pașii ni se rup
să dăm de fundul zărilor afunde,
cu rana țării înflorită-n trup —
dar până unde, Doamne, până unde ?

Se duc, pribegi . . .

Se duc, pribegi, basarabeni mei
cu ochii uzi de lacrimi și de soare
și cresc mereu pe drumuri pașii grei —
rostogolite pietre de hotare . . .

Se duc, pribegi . . . În inimi — mărăcini —
fluide doruri urcă să-i apese.
Pe fruntea lor au răs cândva grădini
și zarzări albi, în rochii de mirese.

Hei, primăvara asta nu-i a lor!
Ei duc în suflet neguri mari și toamne
și parcă-i surpă fiecare zbor
cu care salți un pui de găză, Doamne.

Priviți-i: smulși din somnul altor ani
întind în zare mâini neputincioase.
Tăpile crude ard pe bolovani
și-nsângerate caută mătase.

Dar peste tristele și galbenele frunți
o stea de-argint cât un inel se roagă
pentru credința care vrea să miște munți
și pentru țara care vrea să fie-ntregă.

Primește-mă, frate

Primește-mă, frate. Sunt rupt și flămând.
Către inima ta îmi întind mâna goală.
Dă-mi pâine și sare și mas, până când
vor geme pădurile iar a rășcoală.

Eu vin dintr-o țară cu cerul curat
ca ochii iubitei când mângâie zarea.
În traistă port basme cu Roș Împărat
și-n suflet îmi flutură alb nerăbdarea.

Povești neștiute de nimeni mă dor
când voi deopotrivă vă duceți la coasă,
iar nunțile voastre când râd în pridvor,
eu plâng pentru nunta de sânge de-acasă.

Dă mâinile, frate. Simți tremurul meu?
Așa se frământă la mine stejarii
și bat din picioare și blestemă greu
când trec pe sub dânșii cu chiot tâlharii.

Nu-i vreme de luptă. Mai va până când
vor geme pădurile iar a dreptate.
Dă-mi pâine și sare și mas — că-s flămând,
și dihorii nopții mă sfășie, frate . . .

Cântec de leagăn pentru pruncul din Basarabia

Peste zarea satului, fierbinte,
a căzut o noapte de catran.
— Nani, nani, puiul meu cuminte
sub întinsul cer basarabean.

Dormi ușor, în leagăn de lumină,
străjuie-te îngerii, senin.
— Răzvrătirea Prutului, haină,
poartă numai lacrimi și yenin.

Vântul cald adie și se duce,
nani, nani, suflețelul meu.
— Ieri, un bolșevic sfărâmând o cruce,
l-a scuiptat râzând pe Dumnezeu.

Dormi ușor... Cu basme fermecate
să se-nchidă ochii tăi frumoși.
— În morminte zac încătușate,
oase de părinți și de strămoși.

Pacea din odaie cerne fumuri,
haide nani, ciotul mării ciot.
— Troițele noastre de pe drumuri
fug în codri, cu Hristoși cu tot.

Nu scânci, nu plânge, nu te teme,
visul urcă zvon de clopoței.
— Plopii noștri murmură blesteme
dacă trec dușmanii pe sub ei.

Fruntea, ca petalele deschise,
va culege murmur de povești.
— Clopotele noastre tac ucise,
doinile cerșesc pe sub ferestei.

Dormi senin, comoara mea. Fă nani,
îngerii din somn îți sunt stăpâni.
— Mâine, de la sânul cald al mării
te vor smulge căinii de pângâni.

Nu mai plânge. Luna — jucăușă,
îți veghează somnul înțelept.
— Mâine vei mușca și tu cătușă
și vei lua pădurile de piept...

Întoarcere

Refugiu... Casă leneșă de țară
cu prispa sură și cu tinda joasă.
Stingher și trist, învins de primăvară,
pe cărării de gând mă-ntorc spre casă.

Ajung în sat... Privirile mi-s ude,
lumina lunii spânzură târzie,
aș vrea să strig dar nimeni nu m-aude,
stăpânii nu-s și ulița-i pustie.

Pășesc încet pe vechea noastră stradă
și-aducerile aminte cad a ploaie.
— Aici zburda o fată de zăpadă,
în curtea asta cu moloz și paie.

Alături, unde trei mitraliere
dorm, istovite de război și moarte,
sub infinita nopții priveghere
visa o frunte molcomă pe-o carte.

Ce singur sunt! Privirile mi-s ude,
lumina lunii spânzură târzie.
Mă strig încet, dar nimeni nu m-aude:
stăpânii nu-s și ulița-i pustie.

Stingher și trist, învins de primăvară,
îmi strâng la piept trecutul ca pe-o carte
și pe poteca faptului de seară
mă-ntorc în țara cu hotare sparte...

Poem pentru fata din Basarabia

Tu n-ai plecat cu noi... în pașii tăi
nici neastâmpăr n-a crescut, nici zare,
ci-n satul cu fântâni și cu flăcăi
ai strâns în suflet numai dor și așteptare.

Prin fața casei tale cu pridvor
vor trece mâine hăulind dușmanii,
și tulburi de-ndrăzneală, ochii lor
îți vor prăda tristețile și anii.

Din tinerețea ta vor rupe toți
cum rup flămânzii câteodată prada —
și lângă mâinile și poftetele de hoți
trupul tău alb își va topi zăpada.

Deasupra gurii tale de rubin
străine guri își vor plimba oftatul
duhnind a moarte sau duhnind a vin,
când va dormi a nesimțire satul...

Pe fruntea limpede ca fagurii din stup
vrăjmașe frunți vor apleca năucii.
Mâinile lor vor ști să lunece pe trup,
dar nu vor ști să facă semnul crucii.

În carnea ta se vor în ige dinți,
nu te va crede nimeni când vei plânge
și vor urla ca niște scoși din minți
dac-or țâșni crenguțele de sânge.

Dar într-o seară pașii tăi vor obosi,
pe tâmpla grea se vor așterne anii,
și din pridvor, înlăcrămată, vei privi
cum alte trupuri istovesc dușmanii.

Sfârșitul tău va căuta un început,
dar nici luceferi nu vor fi, nici zare —
și vei muri cu ochii peste Prut,
adulmecând un început de sărbătoare...

Doină pentru frații mei

Lună, cale turbure,
numai dor și pulbere,
dăruiește-i Prutului
liniștea sărutului,
fulguie-ți zăpezile
cât se-ntind livezile
peste țara plângerii,
care-așteaptă ingerii.

Du-te, lună crainică
peste codri, tainică
și-ndulcește-i satului
arșița oftatului,
tălmăcește-i pragului
zbuciumul pribeagului,
mângâie pleoapele
străvezii ca apele
și sărută frunțile
tinere ca nunțile
când se-nchină stelelor,
în bătaia relelor.

Lună, lună — luminiș
lebedând în păpuriș,
rugăciune, denie,
soră de bejenie,

fă-te puf, fă-te covor,
pentru pașii care dor,
culcă-te pe jos — mătasă —
pentru pașii fără casă,
lunecă pe drum deschis
pentru pașii fără vis.

Lună, sora munților,
bucuria frunților,
mergi în țara plângerii
care-așteaptă ingerii
și sărută vetrele
unde crișcă pietrele,
răscolește crengile,
scutură tălăngile,
mângâie pleoapele
care dorm ca apele,
și vestește porților
învierea morților,
stelele când se desprind,
dorurile când se-aprind,
lacrimile când se rup —

lună, frunte fără trup...

La un pahar

Hai să bem, măi frate Dumnezeu,
un pahar din vinul țării mele.
Sunt bogat, fac cinste numai eu,
buzunarele mi-s doldora de stele.

Cot la cot, ca doi prieteni buni,
vom ciocni pahare de lumină.
Setea mea de vis și de minuni
va-ntâlni privirea Ta blajină.

Și pe urmă, Doamne, când va sta
luna ca o pasăre pe gard,
aplecat peste pahar îți voi striga
toate rănilor fierbinți care mă ard.

Pentru ce vecinii noștri șui
ne-au prădat și ne-au ținut în jug?
Din porunca și din mila cui
arde țara noastră ca un rug?

Frații mei de dincolo de zări
la răspântii cine i-a vândut?
Voia cui împinge pe cărări
pașii grei de dincolo de Prut?

Hai să bem, măi frate Dumnezeu,
vinul țării mele dă puteri,
va fi crud și noduros cuvântul meu
ca ciomegile strămoșilor oieri.

Iar cu pumnul încheștat de voi izbîi
și cu vin de-oi murdări mantia Ta,
să ții minte, Doamne, că pe-aci
toate apele sunt sânge-n țara mea...

Fata albă

Fata albă alerga pe străzi de zgură.
O goneau s-o prindă patru oameni roșii
și-au ajuns-o, Doamne, la o cotitură,
tocmai dinspre ziuă, când cântau cocoșii.

Pieptul ei fierbinte a zvâcnit a fugă
de sub mâna aspră, vânătă ca plumbii.
A țipat a spaimă, a scâncit a rugă,
și s-a frânt a moarte când i-au prins porumbii.

Părul negru, iată-l risipit în stradă,
pasăre căzută — asfințire calmă.
Șoldurile goale care-au fost zăpadă,
încolțesc în patimi gânduri de sudalmă.

Fata albă și-a simțit în jug grumajii,
n-a fost cer în ochii ei și nici hodină.
Patru oameni roșii i-au scuipat obrazii
și-au strivit cu cizma proaspăta lumină.

Cercetăm văzduhul, stăm la sfat cu munții:
— Unde-au dus-o, Doamne? Către care zare
s-a topit căldura mâinilor și-a frunții?
Gura ei fierbinte bea din ce răcoare?

Dar pe-un mal de ape, lângă-o veche lotecă,
unde-și plâng surghiunul sălciile roată,
au văzut drumeții un clondir cu voceă,
patru oameni roșii, un cuțit și-o fată...

Ion invalidul vorbește

Asprimea frunții mele ca de prund e,
tristețea suie ca o tuse-n piept.
O mână mi-a rămas pe brazda unde
ne mint acum că n-avem nici un drept.

Mi-au spus apoi să-mi primenesc veșmântul
și iar mi-au dat poruncă să mă bat.
Spre alt hotar m-am repezit ca vântul —
și-acolo altă mână mi-am lăsat.

Alerge alții, azi, după minciună,
eu din adâncul vremii vă vorbesc:
brațele mele strâng, ca o cunună,
în moartea lor, tot neamul românesc.

Albastrele bejenii

Mă-ntorc în cimitir precum acasă,
acolo toate par ca la-nceput:
și zarzării cu duhuri de mătasă
din care-atâtea vânturi au bătut —

și îngerii cu zborul în spirală
încremenit în marmură sau tuci,
și tu, prelunga cerului beteală,
căzând, ca pe logodnice, pe cruci.

Teluric, sânul mamelor tresare
sub mugurii ce-l sug ca niște prunci.
Iubite vechi se-nalță-n câte-o floare,
în păr cu toate-albinele de-atunci.

Când aurește luna, ca-ntr-o stampă,
pupila singuraticei fântâni,
în jurul ei, ca seara lângă lampă,
se-adună iar adâncii mei bătrâni.

Veniți de prin albastrele bejenii
ciocnesc, în loc de cupe, câte-o stea,
și pun la cale spații și milenii
cu care-au fost contemporani cândva...

„ȚARA MEA DE DINCOLO DE ȚARĂ“

Versuri din închisoare

1950—1954

1958—1964

Țara mea de dincolo de țară

Țara mea de dincolo de țară
cu privirea umedă de jind,
te-am purtat în mine pribegind,
ca pe-o flacăra ce arde pe comoară.

Încă din pruncia mea de aur
m-am știut cu tine cununat,
dar te-a vrut al ei — și te-a furat
nesătula poftă de balaur.

De-am strigat apoi că ești a noastră
tânără, întreagă și pe veci,
m-au închis între pereții reci
și mi-au pus zăbrele la fereastră.

Azvârlit în temnița dușmană
gem ades, însângerat sub fier,
și-atunci pun câte-un crâmpei de cer
din seninul tău — bandaj pe rană.

Foamea când îmi cască noi abise
vine câte-un pui de cozonac
ce-a crescut ca mine, pe Bugeac,
trupul să mi-l sature prin vise.

Tara mea de dincolo de ape,
dacă șovăi în credința mea,
sint cum îmi trimiți, vâjnoși, să-mi stea
toți stejarii din Orhei pe-aproape.

Când îmi dau târcoale bezne grele,
lilieci când se izbesc de grinzi,
numai tu prin noapte îmi aprinzi
policandrul Nistrului cu stele.

Zgribulit în hainele vărgate
astăzi vântul iernii îl ascult.
Hora noastră a murit de mult,
frigul mușcă tălpile-nghefate.

Dar pândesc la drum o primăvară
să întindem iar din prag în prag
hora mare sub același steag—
țara mea de dincolo de țară...

Daniil Sihastrul

Ajuns în vale, pe un râu în spume,
așa cum scris-a pana de poet,
bătrânul Ștefan glăsui încet
cătrec sihastrul ce-a fugit de lume:

— Când am simțit pe-al țării trup nepace
m-am răsucit la Putna, în mormânt,
și-am răsturnat cinci veacuri de pământ
de pe pieptarul meu să vin încoace.

Au mă smintește ochiul ce se bate
sau nu-mi ajută mintea să dezleg?
Hotarul drept vi l-am lăsat întreg
și aflu-acum Moldova jumătate.

Vândut-ați oare hoardelor de-afară
în târgul vremii, una din moșii?
Eu nu cunosc pe lume avuții
să-mi poată prețui un colț de țară.

Sau nu cumva pe platoșe oțelul
a ruginit prin sutele de ani,
de-au spart zăgazul vechii mei dușmani
și-au slobozit din sulite măcelul?

De ce nu bate ceasul de vecernii
în pieptul Putnei — clopot necuprins?
Au taci și tu, bătrâne? Sau ți-au stins
făclia vieții, viscoalele iernii?

Târziu abia, în noaptea de cărbune,
cu ochii grei de-atâta nepătruns,
s-a îndurat sihastrul cu răspuns:
— Măria Ta, eram în rugăciune.

Ci nu păstra în inimă sminteală,
că nu plăieșii și-au ieșit din minți
preocupând Moldova pe arginți,
cum le-ai adus în cuget bănuială.

Ei zac în lanțuri, lângă hăul mării,
și trag în juguri puse de călai.
Bicele însă nu le țin ai tăi
și mâna ce izbește nu-i a țării.

Potop cumplit de neamuri fără cruce
se năpustesc acum spre crucea ta,
dar în zadar se-ncrâncenă sub ea,
căci prea e sus — și nu pot s-o apuce.

Măria Ta, înseninează-ți fața,
arcașii n-au uitat să dea la semn,
ci doar așteaptă marele îndemn
să rupă lanțul și să ia sâneafa.

Atunci vor arde țestele dușmane
cu vâlvătăi de sânge și de fum,
și nu va fi zăgaz pe nici un drum
să ne oprească iureșul, Ștefane.

Și-ți vom zidi biserică frumoasă
sub nesfârșitul cerului safir,
să intre neamul tot sub patrafir
ca să-l primești cuminecat acasă.

Nu-s vinovat față de țara mea

La ora când cobor, legat în fiare,
să-mi ispășesc osânda cea mai grea,
cu fruntea-n slavă strig din închisoare:
— Nu-s vinovat față de țara mea!

Nu-s vinovat că i-am iubit lumina,
curată cum în suflet mi-a pătruns,
nici că vrăjmașii i-au prădat grădina
și că sutașii coasta i-au străpuns.

Nu-s vinovat că-mi place să se prindă
rotundă ca o țară, hora-n prag,
sau c-am primit colindători în tindă,
cum din bunic în tată mi-a fost drag.

Nu-s vinovat că toamnele mi-s pline
cu tot belșugul, de la vin la grâu,
nici c-am pofțit la praznic pe oricine,
cât m-am știut cu cheile la brâu.

Dac-am strigat că haitele ne fură
adâncul, codrii, cerul — stea cu stea,
și sfânta noastră pâine de la gură,
nu-s vinovat față de țara mea.

Nu-s vinovat c-am îndârjit șacalii
când am răcnit cu sufletul durut
că nu dau un Ceahlău pe toți Uralii
și că urăsc hotarul de ia Prut.

De-aceea când cobor legat în fiare,
împovărat de vina cea mai grea,
cu fruntea-n slavă strig din închisoare:
— Nu-s vinovat față de țara mea!

Nu-s vinovat că i-am iubit lumina,
curată cum în suflet mi-a pătruns,
nici că vrăjmașii i-au prădat grădina
și că sutașii coasta i-au străpuns.

Nu-s vinovat că-mi place să se prindă
rotundă ca o țară, hora-n prag,
sau c-am primit colindători în tindă,
cum din bunic în tată mi-a fost drag.

Nu-s vinovat că toamnele mi-s pline
cu tot belșugul, de la vin la grâu,
nici c-am pofțit la praznic pe oricine,
cât m-am știut cu cheile la brâu.

Dac-am strigat că haitele ne fură
adâncul, codrii, cerul — stea cu stea,
și sfânta noastră pâine de la gură,
nu-s vinovat față de țara mea.

Am plecat cu versul

Am plecat cu versul către marea febră.
Undeva, în urmă, dincolo de Prut,
rămâneau salcâmi, cartea de algebră,
buzele părtașe primului sărut...

Într-o zi, când toate ne vor fi postume,
lacrima, surâsul, zborul îndrăzneț,
se va-ntoarce poate, obosit de lume,
versul, numai versul, fără cântăreț...

Aici e toată țara

Pe după ziduri negre adunată
cum brazii și-i adună codrul sur,
stă țara noastră, veșnică și toată,
cu temniceri și lanțuri împrejur.

Tot sângele care-a hrănit secara
s-a strâns aici, din cronici până azi,
și arde-acum ca focul în obraz
când șerpilii umilinții mușcă țara.

Aici sunt toate: doinele și hora,
râsul de ieri și scrâșnetul de-acum,
logodnica din poză, mama, sora,
și carul tatii scârțâind pe drum.

Aici e toată harta țării mele:
un Caraiman de doruri, nevăzut,
un Nistru care spumegă vândut
și-o Dunăre de lacrimi și de stele.

Se rup din cartea vremii voievozii
cu mersul șui, în straie de ocnași,
și-așa cum trec, prin mărăcini și bozii,
istoria se clatină de pași.

Aici e gura care cheamă plebea
să-și afle răzvrătirilor sălaș,
de parcă glasul adormit la Tebea
s-ar fi întors pe câmpul de la Blaj.

Aici e neamul tot — ca un ciorchine
strivit sub teascul vremii, bob cu bob —
și fierbe azi în taină mustul rob
să curgă slobod vinul țării, mâine.

Ofrandă

Eroică treaptă, pământ în surghiun,
chezaș împlinirilor mele,
îngăduie mâinii pe răni să mi-o pun
și tâmplei s-o las pe zăbrele.

Sunt fagure gata de-adâncul cules,
ofrandele inimii ia-le.
Cuvine-se gliei din care-am purces
văzduhul grădinilor sale.

Cu pasul eu nu știu de-o fi să te-ajung
și nici în genunchi cu sărutul.
Sălbatec e timpul — iar drumului lung
de-un veac i-am pierdut începutul.

O, vis întrupat al profeticeii frunți,
doar tu vei mai arde-n poeme,
întors între Prutul ce leagănă punți
și Nistrul cu albia-n vreme...

LACRIMI PENTRU BASARABIA

Versuri sub obroc

1964—1989

Legendă veche

Ești fata lui Dor-Împărat
cel ucis pentru nu știu ce fapte
și-ntors pe furiș într-o noapte
prefăcut într-un râu tulburat.

Am trimis către tine pe cai
cercetași de lumină și vise.
Aveai pretutindeni ferestrele-nchise
și-n casă cuvinte de spaimă vorbeai.

Știam că te tragi dintr-o curte de-argint
din care pieriseră-n lupte curtenii.
Tu singură-n lume, la negre vedenii
te rugai de blândețe și-alint.

Eu soli ți-am trimis, cu licoare de somn,
iscoade-n genunchi, de cuvinte,
să te culce-n albastre veșminte,
odraslă a Dorului-Domn.

Îmi pun la pământ, dintr-un vechi obicei,
urechea bolnavă de nervi și ispite —
și parcă se-aude un zvon de copite
cu veștile tale purtându-le-n șei...

Frumoasă morăriță

Ne iubim peste vremuri și ape,
așa, fără nici un cuvânt,
nici unul din cei hotărâți să ne-ngroape
să nu afle cumva cine ești, cine sânt.

Uneori, ca un fir de mătase,
străbate prin negură cântecul tău
despre maluri înalte, râpoase,
pe unde crește iarbă și-un dudău.

Așa te știu, frumoasă morăriță
cu mori de vânt urnite de furtuni,
ce macină neliniștea pestriță
adusă-n care de coșași străbuni.

Și te iubesc, prin vremuri, în tăcere,
să nu te afle nimeni cine ești,
să nu mă afle strașnica putere
că ne trimitem printre gratii vești.

Autoportret cu mască

La 65 de ani

Mi-a fost, cu toate poamele-n cămară,
cumplit de foame și cumplit de sete
și-am înghețat ca-n iernile proclele
într-un amurg de fastuoasă vară.

Când unii stau de bine să se-mbete
iar alții merg pe-alătura de țară,
eu duc mereu ahotnica povară,
trecută de pe umeri în caiete.

Începe somnul, iată, să mă prindă,
ca un preludiu de cinstită moarte—
și-n toamna mea natală se perindă

toți nenăscuții țării, să mă vadă
cum dorm sub cioburi de ferestre sparte,
înmormântat în vis ca-ntr-o zăpadă...

octombrie 1985

La mine-acasă

Din an în an mai ispitit a trece
nedreptul sens al despărțirii grele,
îmi iau bagajul ținut în stele,
cu nori vremelnici din înaltul rece.

Mă-ntorc la voi, modeste albăstrele
deprinse, precum ochii, să se plece,
sau maci rotunzi ca visul ce-o să-nece
cândva, în larg, corabia cu rele.

Pe strada mea mi se destramă pașii,
trec, ignorându-mi lacrima, urmașii,
la masa-ntinsă nimeni nu mă cheamă —

și mă-nfior de golul ce m-apasă,
că-s cetățean străin la mine-acasă,
trecut, cu tot cu inimă, prin vamă.

Întoarcere în timp

Mă-ntorc în seara umedă acasă.
Mama și tata, după ce-au oftat,
s-au așezat fără mine la masă.
Mama plânge, Tata-i supărat.

Poate-au asurzit și nu-l aud
pe fiul venit prea târziu de la joacă.
Sun... Părul pe frunte mi-e ud,
cămășuța a prins promoroacă.

Mi-e frig în pantalonii ăștia scurți.
Sun... O gleznă julită mă doare.
Mătură vântul subțire prin curți,
ai mei s-ar fi dus la culcare.

Sun... Nu se mai mișcă nimic,
cred că soneria e defectă.
Liniștea face împrejurul mai mic,
tăcerea devine suspectă.

Privesc mai atent și mă sperii de-odată:
nici poartă, nici curte, nici casă —
doar soneria-n aer suspendată
și-un deget de copil ce-o tot apasă...

Arginții

Oricât ar sta istoricii de muți,
eu nu cunosc în lume vreun criteriu
de-a fi, cu tot cu visuri, prefăcuți
în colonia unui alt imperiu.

Eu știu că roșul nostru de pe steag
e sângele-nchegat pentru Unire
și că albastru-i cerul nepribeag,
iar galbenul o holdă de iubire.

Și dacă totuși am uitat vreun vis
din câte-anume le-au visat părinții,
e că baltagul mi-a rămas proscris,
iar Iuda-n prag își numără arginții.

Lume, lume

Lume, lume, soro lume,
s-a pierdut în ceață deasă
pusul inimii pe glume
din acasa mea de-acasă.

Nu se ntoarce, lume soră,
pasu-n cărje șchiopătânde
din rotunda noastră horă,
jertfă lacomelor pânde.

N-are cine să se scoale
din balade, din morminte.
Măinile de mult li-s goale
morților prădați de flinte.

Din acasa mea de-acasă
amintirile postume
ca funinginea se lasă
peste noi și peste casă,
soro lume.

Apele, numele

Toate râurile țării mele
care se varsă-n Istorie,
au nume de domni însemnate pe ele,
copleșite de timp și de glorie.

Apa Moldovei îl poartă pe valuri
pe ctitorul Dragoș, busuioc de zi-ntâi.
Neajlovul îl clatină lin între maluri
pe Mihai al Unirii dintâi.

Pe Argeș în jos își coboară nesomnul
Neagoe cu meșterii zece.
Din Milcov mai bea Cuza-Domnul
să-l soarbă de sete, să-l sece.

Pe harta cuprinsului meu toate apele
care se varsă-n Istorie
mijindu-și sub soare pleoapele,
poartă nume de domni în memorie.

Numai Ștefan cel Singur și Mare
ascultă nahlapii, clocotul, spumele
că-i orb și nu vede apa pe care
și-a scris ca pe-o platoșă numele.

Horă veșnic a Unirii

Limba noastră, care încă
taci cu câte-ai să ne spui,
care-n marmură adâncă
mai păstrezi adânci statui,

care-n dulcea ta grădină
încolțești silabe moi
pentru pana ce-o să vină
mai dibace decât noi,

ție veghea mea ți-o dărui
în veșminte-mpărătești,
c-ai unit, că dreaptă stărui
os cu os să ne unești.

Și te-nvăț, țesându-mi dorul
ca-ntr-un amplu lăicer,
cum se-nvață tricolorul
după sânge, grâu și cer.

Mulți s-au îndârjit să-ți fure
câte-un verb, câte-un safir.
Ai avut la șold secure,
multora le-ai dat la mir.

Nu voi fi — așa se cade —
peste-un secol, peste trei.
Alte, vei suna, balade
din brățări și din cercei.

Ca o nuntă de frumoasă,
sprintenă la gând și-n pași,
vei primi la tine-n casă
alte fețe de nuntași.

Ai să-ntinzi, la masa mare,
pâinea caldă, vinul tras,
și-ai să rumeni în frigare
din viței, pe cel mai gras.

Limba noastră, care încă
te înalți și te scapunzi,
care-n matca ta adâncă
pietre rare mai ascunzi,

ție cinstea nemuririi,
ție dreptul tutelar —
Horă veșnic a Unirii,
piatră de mereu hotar.

April, Duminică

„ÎNMORMÂNTAT ÎN VIS CA-NTR-O ZĂPADĂ“

1990—1995

În zilele noastre, când viața
e un vis, când visul e
ce se vede pe lângă noi, în
prezent, pentru că nu se poate

decepută, când viața
e un vis, când visul e
ce se vede pe lângă noi, în
prezent, pentru că nu se poate

În zilele noastre, când viața
e un vis, când visul e
ce se vede pe lângă noi, în
prezent, pentru că nu se poate

În zilele noastre, când viața
e un vis, când visul e
ce se vede pe lângă noi, în
prezent, pentru că nu se poate

„IMORMĂNTAT ÎN VIS
CA-NTRO ZĂPADĂ”

1991-0991

Ajută, Doamne

Eu sunt așa cum m-au ursit din leagăn
fecioarele ce mi-au menit avan
cuvântul ca pe-o albie să-l tragă,
în care doarme-un prunc basarabean.

Și de-a trecut războiul peste mine
și reci urmară ucigașii zori,
eu nu m-am rupt, destelenit, de tine,
pământ purtat pe tălpi în închisori.

Sunt bun ca grâul argintat de stele
în ușa dacă-mi bate vreun sărac.
Ajută-i, Doamne, bunătății mele
să se prefacă-n pâine pe Bugeac.

Când norii vin pe-ntinderea fierbinte
eu mă-ndârjesc spre cerul nesătul.
Ajută-i, Doamne, îndârjirii sfinte
să se prefacă-n plopii din Cahul.

Iar când mă bucur uneori de-acele
vrăjite flori pe podul de la Prut,
ajută-i, Doamne, bucuriei mele
să se prefacă-n țară de-nceput.

La 70 de ani

Am șaptezeci de ani și-s toți ai mei,
nici moliile nu mi-au ros vreunul
nici furii nu mi i-au furat. Tutunul
i-a-ngălbenit pe unii dintre ei.

Pe alții timpul i-a-nroșit cu fard
cum se-nroșesc obrazii de rușine.
Mai zornăie, ca lanțurile-n mine
cei ce-au sărit cu spaima peste gard.

Sunt șaptezeci de ani de când am dat
întâiul chiot, vai, spre libertate
și primul plâns — a presimțire, poate —
într-un târziu octombrie brumat.

M-am însoțit cu feți-frumoși curați,
cu zâne vii ca niște flori bipede
și nu puteam întrezări sau crede
c-ar sta la pândă zmei înveninați.

Plecat întreg de la Cahul, de-acasă,
în cioburi uneori m-am prefăcut,
dar mi le-am strâns din praf și le-am făcut
la loc, ulcică de-nchinat la masă.

Am șaptezeci de ani și n-am să mint
că i-am adus în cărcă și-n desagă.
Ființa mea i-a absorbit întreagă,
din glezne până-n creștetul de-argint.

N-am fost izvor de munte — dar cișmea
m-am vrut mereu pe ulițe modeste,
Din viața mea potabilă, cu-aceste
cinstite mâini i-am dat oricui să bea.

Mai sunt copil? Pesemne că mai sânt,
dacă mai cred în câte-o zână bună
și-mi lustruiesc sandalele cu lună,
să las curate urme pe pământ.

Rămân salcâmi în urmă și castani,
eu urc mereu spre brazii din tărie
și-mi dărui, ca pe-o scumpă jucărie,
acest poem, la șaptezeci de ani...

octombrie 1990

Răstignire

O, de-ar mai trece Dumnezeu prin țară
să ne citească sufletul afund,
cel răstignit a nu știu câta oară
pentru îndrăzneala de-a se vrea rotund,

ar da de mari palate-mpestritate
și de bordeie-ascunse sub pământ,
dar niciodată, Doamne, ferecate
la-nfățișarea Oaspetelui Sfânt.

O, de-ar veni bătrânul din poveste
cu barba Lui de sălcii și mălini,
ne-am ridica încreștinați pe creste
spre Răsăritul hojma de străini.

Și zornăind cătușele comune
ce-au ruginit în temnițele lor
ne-am lumina de-o dulce rugăciune
cu care-abia ne-mbujorăm de dor.

Dar Dumnezeu mai zăbovește încă
la ceasurile-acestea prea târzii.
În lume poate s-a lăsat vreo stâncă
mai grea, pe pieptul altei seminții.

Ci noi, bolnavi de-adâncă neputință,
privim zadarnic înăspritul drum.
Din cele ce ne-ar fi de trebuință
ne sunt de lipsă scuturile-acum.

Sub cerul țării, cătrănit sinistru,
s-a răstignit Hristos ca la-nceput,
cu palma stângă sângerând pe Nistru,
cu palma dreaptă înflorind pe Prut.

Privindu-Ți Fiul dăruit pierzării
îți mulțumim de codri și de grâu,
dar ne revoltă, Doamne-al îndurării,
că nu ne-ai dat și fulgere la brâu...

Cântă cocoșii, Petre

Săracă-i mama. N-are de nici unele.
Câtă zestre i-au dat la-nceput
străbunii din cărți și străbunele,
toată scrum, toată jaf s-a făcut.

Pe fata născută-n durere și sânge
i-au luat-o vecinii s-o crească-n pelin.
Ea știe. N-o macină. Știe. Nu plânge,
de mult s-a-nvățat cu tacâmul străin.

De-ntors lângă sânul nevolnic al mamei
nici gând să se-ntoarcă. O rod îndoieli.
I-e teamă cumva de vedenia toamnei,
sau teamă că n-o să mai poarte găteți?

— Măi fată, i-am spus într-o toamnă posacă,
pe maică-ta n-o mai iubești, n-o mai vrei?
— De ce s-o iubesc dacă-i tare săracă
și-n cufere n-are brățări și cercei?

Așa mi-a răspuns, făr-o umbră de jale...
— Carpații, de-atunci, s-au făcut mai gheboși,
mai singură Dunărea curge la vale,
și cântă pe Prut vestitorii cocoși...

Continuitate

De zeci de ani mă tot întorc la casa
ce-o port în vis ca melcul în spinare,
s-o văd în prag pe mama cum răsare
cu grijă-n glas că se răcește masa.

Noi, cei ce-am stat cu inima la soare
și Morții i-am simțit în carne coasa,
ne-am părăsit și nunta și mireasa,
urmând rănite steaguri tricolore.

De-aceea, vezi, prietene Vieru,
am pus și noi un strop de-azur în cerul
de-acasă, care mângâie și doare —

și află, soră Lari Leonida,
c-am stat și noi chirciți în crisalida
ce-n versul tău s-a-nvrednicit să zboare...

Mitologie

Mi-e dor — și iată că mi-e tot mai frig
de țărurile apei înghețate.
Eu însumi parcă între sloiuri strig
să mă-ncălzesc la marea mea dreptate.

Se duc pe Styx sirenele-n aval,
limanul mării, tulburat, le-așteaptă,
că nu se vede, Doamne, mal cu mal
de-atâta iarnă vrăjmășind nedreaptă.

Trei mere — vai! — de aur duc în sân,
dar mâna Hesperidelor le-nhață.
— Și trece Cronos ca un prinț bătrân,
într-o superbă platoșă de gheață...

Domn cel Mare

Cine-a spus e-ar fi murit
Ștefan, dintr-o rană veche?
Rana nouă, nepereche,
l-a-nviat și l-a-ndărjit.

Trupul omenesc și scund
nu se-ntinde cât Moldova.
Rana-i tocmai încotrova,
unde-i vadul mai rotund.

N-are țara — mică ce-i! —
armie cu scuturi multe.
N-are cine să-i asculte
inima, cu dorul ei.

N-a murit — că nu se moare
dintr-un pieritor nerost,
Domnul Amintirii — Mare
cât Moldova care-a fost.

Pentru o salbă

Suntem ai țării. Dincolo de gri
slogamuri ne pândesc, hamletiene.
Noi nu-ntrebăm: a fi sau a nu fi?
ci-n sfinte cronici existăm, perene.

Mai scapă în aval câte-un sufix,
câte-un cuvânt mai tremură-ntr-o barcă.
Dar toate-așteaptă dincolo de Styx
și-l ispitesc pe Caron să le-ntoarcă.

Purtând în cuget milenarul nimb
al Daciei, lansăm o circulară:
— Pierdut o salbă. Recompensă-n schimb
ii dăm aducătorului o țară!

Împlinire

Copil fiind, am visat într-o noapte
că fugeam, cu o desagă de durere,
dintr-o țară cu miere și lapte,
peste-o apă bolnavă de fiere.

Și mai visam, în dulce copilăria mea,
sânge și moarte și tunuri bătând.
Colegul meu de bancă se făcea
că mușcă pământul, bogat sângerând.

Adolescent la 16 ani
visasem o fantomă în purpurii veșminte,
iar eu prin vis mă-mpiedicam de bolovani
și nu izbuteam să i-o iau înainte.

Foame și frig am visat mai apoi
și-o hrubă cu zăbrele la ferestre.
— Doamne, ziceam, să treacă de la noi
paharul cu-aceste mizerii terestre.

Și iată bejenii aevea venind,
foamea, frigul visat, închisoarea, Sodoma,
și-ntocmai ca-n visele vechi tropotind,
roșie pe urmele mele fantoma.

Acum, când tremură aproape dezgolit,
copacul existenței cu tâmplele scrumite,
pot muri împăcat, ca un om fericit,
cu toate visurile mele împlinite...

Ștafetă

Poeților de peste Prut

Am strigat, cât a fost orizontul posac,
glasul meu s-a bătut bărbătește.
Acum poate să piară. Eu tac,
tu vorbești, el vorbește.

Auzeam cum vuieste imensul pustiu,
azi îi simt amuțite silabele crude.
Eu de-acum asurzesc. E târziu.
Tu auzi, el aude.

I-am văzut pe vrăjmașii a tot ce-i firesc
înnegrind preacurate zăpezi.
Acum s-au ascuns. S-au ascuns?
Eu orbesc,
el îi vede, tu-i vezi...

Raport despre starea națiunii

Zadarnic vrei, lumină, să te-ntorci
cu chipul tău desfigurat încoace.
Am fost, mărgăritare, dați la porci,
ne-a tăvălit istoria prin troace.

Am îndurat și mâzgă și puhoi
și n-am avut nici sabie, nici zale.
Ostile — vai! — se-nversunau spre noi
nu guri, ci însăși puncte cardinale.

Acum venim spre casa tuturor
dar (tot nevrând din mijloc a ne frânge)
ne țin în pragul așezării lor,
să nu pătăm covoarele cu sânge.

Au Ștefan al Moldovei și Mihai,
când se-ncrunta văzduhul a nevoie,
cum oare, Doamne, se-nălțau pe cai
și nu cerșeau nici un bilet de voie?

Să punem deci jăratec în cățui
dac-a murit istoria cea vie,
și-nfiorați de frigul din statui
să ne-nchircim în noi ca-ntr-o chilie...

25 martie 1995

SUMAR

„În țara lui Roș Împărat”	9
„Nu-i vis la care jertfa să nu suie . . . . .”	23
„Rostogolite pietre de hotare”	47
„Țara mea de dincolo de țară”	67
Lacrimi pentru Basarabia	81
„Înmormântat în vis ca-ntr-o zăpadă”	95

SUMAR

... în viața lui ...
... în viața lui ...
... în viața lui ...
... în viața lui ...
... în viața lui ...

ISBN 973-96731-6-3